

ՏԱՎՈՒՇԻ ՄԱՐԶԻ
ԻԶԵՎԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Համայնքի 2022 թվականի

ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԼԱՆ

Կազմել է՝ համայնքի ղեկավար Արթուր Ճաղարյանը

Հաստատվել է՝ համայնքի ավագանու 2022թ.-ի թիվ ...որոշմամբ
(նիստի ամսաթիվը)

Իջևան 2022 թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածություն.....	3
1. Համայնքի տեսլականը և ոլորտային նպատակները.....	4
2. Տղաական ինքնակառավարման մարմիններ.....	5
3. Իջևան խոշորացված համայնքի բյուջե.....	6
4. Համայնքի ֆինանսական միջոցների վերլուծություն և կանխատեսում.....	7
5. Իջևան խոշորացված համայնքի ոլորտային ծրագրերը.....	8
5.1 Ժողովրդագրություն և սոցիալական կազմ.....	8
5.2 Չբոսաշրջություն.....	10
5.3 Ձեռնարկատիրություններ և տնտեսություն.....	11
5.4 Բնակտնտեսություն և համատիրություն.....	13
5.5 Գյուղատնտեսություն	14
5.6 Տրասպորտ, ճանապարհային տնտեսություն, կոմունալ և շրջակա միջավայրի պահպանություն.....	19
5.7 Չարգացման ծրագրեր, առևտուր, սպասարկում և գովազդ	36
5.8 Կրթություն, մշակույթ, սպորտ, երիտասարդության հետ տարվող աշխատանքներ.....	37

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքի հնգամյա զարգացման ծրագրի կատարման արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով մշակվել է «Համայնքի տարեկան աշխատանքային պլանը» (ՏԱՊ):

Տարեկան պլանավորումը հնարավորություն է տալիս ի մի բերել տարբեր աղբյուրներից (համայնքի և պետական բյուջեներ, սփյուռք, դոնոր, միջազգային, հասարակական կազմակերպություններ, ձեռներեցներ, բարերարներ, միջհամայնքային ծրագրեր և այլն) ֆինանսավորվող ծրագրերն ու միջոցառումները: Տարեկան աշխատանքային պլանի միջոցով հստակեցվում են հնգամյա զարգացման ծրագրով նախատեսված տարեկան կտրվածքով անելիքները, ծրագրերը և միջոցառումները, որոնք բխում են երկարաժամկետ ռազմավարական նպատակներից: Այն նպաստում է ֆինանսական միջոցներով դեռևս չապահովված ծրագրերի և միջոցառումների իրականացման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների հայթայթման ռազմավարության հստակեցմանը՝ նախանշելով այն միջոցառումները, որոնք անհրաժեշտ են համայնքում լրացուցիչ միջոցներ ներգրավելու համար՝ համագործակցելով պետական, միջազգային, հանրային և մասնավոր գործընկերների հետ:

Իջևան խոշորացված համայնքի 2022 թվականի տարեկան աշխատանքային պլանը բաղկացած է 5 բաժիններից՝

- 1-ին բաժնում սահմանվում է համայնքի տեսլականը և ոլորտային նպատակները,
- 2-րդ բաժնում ներկայացվում է համայնքի 2022 թվականի ծրագրերի ցանկը և տրամաբանական հենքերը՝ ըստ ոլորտների,
- 3-րդ բաժնում ներկայացվում է համայնքային գույքի կառավարման 2022 թվականի ծրագիրը,
- 4-րդ բաժնում ներկայացվում է համայնքի ՏԱՊ-ի ֆինանսավորման պլանը,
- 5-րդ բաժնում ներկայացվում է համայնքի ՏԱՊ-ի մոնիթորինգի և գնահատման պլանը:

1. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՏԵՍԱԿԱՆՈՐ ԵՎ ՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ

Իջևան համայնքի տեսականը (հեռահար նպատակը) համայնքի կայուն զարգացումն է, որին համայնքը ձգտում է հասնել 5 տարվա ընթացքում: Հաշվի առնելով Իջևան համայնքի աշխարհագրական դիրքը՝ դարձնել մաքուր, բարեկարգ, առևտրի և սպասարկման, կրթական և մշակութային, բնակչության համար բավարար կենսապայմաններ ունեցող, զբոսաշրջության համար գրավիչ և բարձր արտադրողականությամբ գյուղատնտեսական բնակավայր:

Բարեփոխումներ անցկացնելու ճանապարհով հետևողականորեն բարելավել համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական, մշակութային և հանգստի պայմանները:

Համայնքային ենթակառուցվածքները դարձնել առավել մատչելի և որակյալ, ստեղծել հարմարավետ պայմաններ բարեկեցիկ կյանքի համար: Համայնքում զարգացնել փոքր և միջին արտադրական ձեռնարկությունները՝ հատկապես տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում, կրթական, մշակութային և մարզական հաստատությունները շահառու խավերի համար դարձնել առավել մատչելի և որակյալ, երիտասարդության ժամանցի կազմակերպման համար ստեղծել հարմար պայմաններ, համայնքի բնակիչներն ունենան բարելավված կենցաղային և բնակարանային պայմաններ: Համայնքի հնգամյա զարգացման ռազմավարությունն է՝ բարեփոխումներ անցկացնելու ճանապարհով հետևողականորեն բարելավել համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական, մշակութային, առողջ ապրելակերպի և հանգստի պայմանները, համայնքը դարձնել զբոսաշրջության զարգացման կենտրոն՝ մաքուր, բարեկարգ և գրավիչ: Դրանց հասնելու ռազմավարական նպատակներն են՝

- զարգացնել տեղական ինքնակառավարումը.
- զարգացնել մարդկային կապիտալը.
- զարգացնել գյուղատնտեսության, անասնապահության ոլորտները.
- զարգացնել համայնքային ենթակառուցվածքները.
- զարգացնել փոքր ու միջին ձեռնարկությունները.
- զարգացնել համայնքի նախադպրոցական կրթահամակարգը:

2. ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐ

2021թ. նոյեմբերի 14-ին կայացան տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններ: Ընտրվեց համայնքի ղեկավար և համայնքի ավագանի: Ավագանին բաղկացած է 27 անդամներից:

Համայնքի ղեկավարի աշխատակազմի և համայնքային ենթակայության կազմակերպությունների հաստիքների թիվը հետևյալն է՝ 165: Համայնքային ենթակայության մանկապարտեզների և կազմակերպությունների աշխատակազմի թիվը հետևյալն է՝ 566:

Համայնքային ծառայությունն առավել որակյալ դարձնելու համար անհրաժեշտ է՝

- կազմակերպել ավագանու գործունեությունն առավել արդյունավետ՝ ապահովելով բազմակարծության և բացարձակ թափանցիկության աշխատանքային միջավայր.
- ավագանու նիստերի ընթացքում լսել կառուցվածքային և առանձնացված ստորաբաժանումների պետերի, ՀՈԱԿ-ների տնօրենների, քաղաքացիներին ծառայություններ մատուցող այլ կազմակերպությունների ղեկավարների հաշվետվությունները.
- համայնքային աշխատողների պարբերական վերապատրաստումներ՝ փոխանակման և փորձի փոխանակման ծրագրեր.
- թարմացնել համայնքապետարանի կայքը՝ այն դարձնելով ինտերակտիվ՝ բնակչության հետ կապը դարձնելով առավել արդյունավետ.
- ելնելով ավագանու նիստերի նորակառույց դահլիճի հնարավորությունից՝ ապահովել բնակիչների մասնակցությունը իրենց հուզող հարցերի քննարկմանը:

**3. ԻԶԵՎԱՆ ԽՈՇՈՐԱՑՎԱԾ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԲՅՈՒՋԵ
2022Թ.**

		Տարեկանայան		
Տողի	Բյուջետային ծախսերի գործառնական դասակարգման բաժինների, խմբերի և դասերի անվանումները	Ընդամենը	այդ թվում	
NN		(ս.4+ ս5)	վարչական բյուջե	ֆոնդային բյուջե
1	2	3	4	5
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾԱԽՍԵՐ	1,908,224,727.00	1,711,808,300.00	196,416,427.00
1	Օրենսդիր և գործադիր մարմիններ, պետական կառավարում	613,565,144.60	555,165,487.60	58,399,657.00
2	Ոռոգում	44,487,993.60	0.00	44,487,993.60
3	ճանապարհային տրանսպորտ	255,507,654.20	18,992,200.00	236,515,454.20
4	Տնտեսական հարաբերություններ (այլ դասերին չպատկանող)	-154,000,000.00	0.00	-154,000,000.00
5	Աղբահանում	207,867,867.70	207,617,867.70	250,000.00
6	Ջրամատակարարում	13,604,000.00	13,604,000.00	0.00
7	Փողոցների լուսավորում	62,700,000.90	62,700,000.90	0.00
8	Բնակարանային շինարարության և կոմունալ ծառայություններ (այլ դասերին չպատկանող)	12,399,322.20	1,636,000.00	10,763,322.20
9	Թանգարաններ և ցուցասրահներ	8,751,300.00	8,751,300.00	0.00
10	Մշակույթի տներ, ակումբներ, կենտրոններ	70,489,100.00	70,489,100.00	0.00
11	Այլ մշակութային կազմակերպություններ	29,313,931.80	29,313,931.80	0.00
12	Նախադպրոցական կրթություն	376,756,812.00	376,756,812.00	0.00
13	Արտադպրոցական դաստիարակություն	219,481,600.00	219,481,600.00	0.00
14	Սոցիալական հատուկ արտոնություններ (այլ դասերին չպատկանող)	19,300,000.00	19,300,000.00	0.00
15	ՀՀ կառավարության և համայնքների պահուստային ֆոնդ	128,000,000.00	128,000,000.00	0.00

4. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄ

Համայնքի 2022թ. բյուջեի մուտքերի ցուցանիշները և 2022թ. բյուջեների մուտքերի կանխատեսումը

Հ/հ	Մուտքերի անվանումը	2022թ. փաստացի (հազար դրամ)
1	2	3
	ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՄՈՒՏՔԵՐ՝ ԸՆԴԱՄԵՆԸ (I+II+III)*	1908222,7
1.	ՀԱՐԿԵՐ ԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐ	-
1.1	Գույքային հարկեր անշարժ գույքից	83124,9
	Գույքահարկ շենքերի և շինությունների համար	63086,0
	Հողի հարկ	20038,9
1.2	Գույքային հարկեր այլ գույքից	225568,0
	Գույքահարկ փոխադրամիջոցների համար	207962,8
	Տեղական տուրքեր	17605,2
1.3	Ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից այլ պարտադիր վճարներ	10500,0
	Պետական տուրքեր	10500,0
2.	ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՇԵՆՈՐՀՆԵՐ	-
2.1	Ընթացիկ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ	1270309,3
ա)	Պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաներ	1210253,0
բ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող այլ դոտացիաներ	7625,9
գ)	Կապիտալ սուբվենցիա	52430,4
3.	ԱՅԼ ԵՎ ԱՄՈՒՏՆԵՐ*	2324,5
3.1	Գույքի վարձակալությունից նկատուտներ	21208,3
	Համայնքի սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ	21208,3
	Այլ գույքի վարձակալությունից մուտքեր	-
3.2	Համայնքի բյուջեի նկատուտներ ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից, այդ թվում	85408,6
	Պետության կողմից ՏԻՄ-երին պատվիրակված լիազորությունների իրականացման ծախսերի ֆինանսավորման համար պետական բյուջեից ստացվող միջոցներ	-
3.3	Մուտքեր սույժերից, տուգանքներից	800,0
II.	ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԻՐԱՏՈՒՄԻՑ ՄՈՒՏՔԵՐ (1+2+3+4)	154000,0
1.	Հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր	154000,0
	Անշարժ գույքի իրացումից մուտքեր	-
2.	Զարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր, տրանսֆերտներ	-
3.	Համայնքի բյուջեի հաշվում միջոցների մնացորդները հաշվետու ժամանակահատվածում	54979,1

5. ԻՋԵՎԱՆ ԽՈՇՈՐԱՑՎԱԾ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐ

5.1 ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐԹՈՒՅՈՒՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԿԱԶՄ

Բնակավայրի բնակչության թիվը կազմում է 47332 մարդ:

Համայնքի բնակչությունը

N	Տարիքային խմբեր	Ընդամենը	Արական	Իգական
1	0-5 տարեկան	2906	1506	1400
2	6-19 տարեկան	8627	4501	4126
3	20-64 տարեկան	30208	14353	15855
4	64 տարեկանից ավել	5591	2235	3356
	Ընդամենը	47332	22595	24737

Բնակչության սոցիալական կազմը

Սոցիալական կազմը	Քանակը
կանայք	24737
Տղամարդիկ	22595
Թոշակառուներ	8500
Միակողմանի ծնողազուրկ երեխաներ	128
Հաշմանդամներ	1495
Գործազուրկներ	1743
ընտանիքների (ծխերի) թիվը	5100
Փարոս/ընտանեկան նպաստների	1557

Բնակավայրում առկա են մոտ 12366 զբաղված քաղաքացիներ

Հիմնախնդիրներ`

- համայնքում սոցիալապես անապահով ընտանիքներին աջակցման անհրաժեշտություն.
- հաշմանդամների սոցիալական ինտեգրման ծրագրերի ոչ բավարար քանակ.
- հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար` սոցիալական, առողջապահական, հոգեբանական եւ խնամքի ծառայությունների մատուցման անհրաժեշտություն.
- թեքահարթակների թույլ բազա.
- զբաղվածության խնդիրների աստիճանական կարգավորում եւ գործազրկության մակարդակի նվազում.
- տարեցների եւ միայնակ ծերերի համար` սոցիալական, առողջապահական, հոգեբանական եւ խնամքի ծառայությունների մատուցման անհրաժեշտություն:

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ	ԾՐԱԳՐԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ
Վոռլոյ Վիժն Հայաստան	<ul style="list-style-type: none"> • 2022 թ-ին Իջևան խոշորացված համայնքի և Վոռլոյ Վիժն Հայաստան կազմակերպությունը ԱՄՆ ՄԶԳ կողմից ֆինանսավորվող <<Հասանելի համայնքային ծառայություններ>> /ԿԼԱՍ/ ծրագրի շրջանակներում կաջակցի համայնքներում

	<p>սոցիալական ծառայությունների զարգացմանը, համայնքի սոցիալական աշխատանքի մասնագետի ինստիտուտի ներդրման և մասնագետների կարողությունների զարգացմանը:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2020-2022 թթ. Իջևան խոշորացված համայնքի Ազատամուտ բնակավայրում «Վորլդ Վիժն Հայաստան» Երեխաների պաշտպանության հիմնադրամ կազմակերպությունը իրականացնում է Ցերեկային խնամքի կենտրոն ծրագիրը: Ծրագիրը աջակցում է կրթության առանձնահատուկ պայմաններ կարիք ունեցող երեխաներին:
Հայկական Գարմիր խաչ	<ul style="list-style-type: none"> • 2022 թ – ին Հայկական Գարմիր խաչ կազմակերպությունը թվով 100 միայնակ տարեց մարդկանց սոցիալական փաթեթ կտրամադրվի
Հասարակական կազմակերպություններ	<ul style="list-style-type: none"> • 2022 թ-ին Իջևան խոշորացած համայնքում գործող հասարակական կազմակերպությունների հետ համագործակցության արդյունքում/ ՍՈՍ, Ամերկյան փարոս հիմնադրամ/ աջակցել կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված մարդկանց:

Հաշմանդամների, տարեցների և սոցիալապես անապահով ընտանիքներին աջակցման ծրագիր

Սոցիալական պաշտպանության թույլ մակարդակ					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
Աջակցություն սոցիալական ոլորտին	Բնակավայր	19	12000	1500	1 տարի
Միջոցառումներ(գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1.Շահառուների քարտեզագրում և կարիքների գնահատում 2.Ֆինանսական միջոցներով ապահովվում 3.Շահառուներին համապատասխան աջակցություն 				
Ակրեդիտացիոն արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Համայնքում գործում են սոցիալական ոլորտին աջակցման ծրագրեր 2 Շահառուներն օգտվում են սոցիալական աջակցությունից 3 Համայնքում սոցիալական խնդիրներ ունեցողները բավարարված են աջակցությունից 				

5.2 ԶԲՈՍԱՇՐՋՈՒԹՅՈՒՆ

Իջևան համայնքը հանդիսանալով Տավուշի մարզի վարչաքաղաքական եւ հոգեւոր մշակութային կենտրոնը իր բնական եւ մարդկային ռեսուրսներով, կարող է դառնալ ՀՀ տուրիզմի հրապուրիչ կենտրոններից մեկը: Նախկինում քաղաքում գործող հյուրանոցը, տուրիստական բազան, տրանսպորտային կապերը, բարեկարգ ճանապարհները, կանաչապատ ծաղկուն փողոցներն ու այգիները նպաստում էին զբոսաշրջության ավանդույթների ձեւավորմանը: Այսօր անհրաժեշտություն է դարձել վերականգնել այդ ավանդույթները: Տուրիզմի զարգացման ուղղությամբ համայնքի հնարավորությունների ճիշտ օգտագործումը կխթանի տնտեսական զարգացմանը, նոր աշխատատեղերի ստեղծմանը, աղքատության մակրոդակի նվազմանը: Տարեցտարի ավելանում են Իջևան համայնք այցելող զբոսաշրջիկների թիվը, ինչպես արտասահմանից, այնպես էլ հանրապետության տարբեր մարզերից: Իջևան խոշորացած համայնքում գործում են թվով 94 հյուրանոցները և ռեստորաններ: Իջևան խոշորացած համայնքը Այսօր խիստ անհրաժեշտություն է ժամանակակից հանգստի ժամանցի գործարար համալիր ինֆրաստրուկտուրայի ստեղծումը որի մեջ կարելու է հյուրանոցների, տուրիստական, ժամանակակից առևտրի տների, տուրիստական կենտրոնի առկայությունը, ինչպես նաև ներքաղաքային ճանապարհների եւ փողոցների բարեկարգումը, լուսավորության ցանցերի ավելացումը եւ վերանորոգումը: Համայնքի աշխուժացմանը կնպաստի նաև փառատոնների կազմակերպումը, ագրոտուրիզմի, էքստրեմալ տուրիզմի, էկոտուրիզմի եւ ուխտագնացային տուրիզմի զարգացումը, որոնց նախադրյալները կան համայնքում: Ոլորտը զարգացնելու համար հարկավոր է կազմակերպել դասընթացներ՝ ոլորտով զբաղվողների համար:

Հիմնախնդիրներ՝

- տեսարժան վայրերի սահմանափակ քանակ.
- հյուրընկալության ոլորտի մասին հավաստի եւ ամբողջական տեղեկատվության պակաս.
- կողմնորոշումը ամառային հանգստի վրա.
- ժամանցի եւ զվարճությունների վայրերի բացակայություն.
- զբոսաշրջային տարածքների սանիտարահիգիենիկ վիճակ անտառահատումներ.
- տեղեկատվական ցուցանակների բացակայություն.
- մշակութային միջոցառումների կազմակերպման եւ տարածման մասին տեղեկատվության պակաս.
- Հայաստանի սահմաններից դուրս պատշաճ ներկայացման պակաս.
- բարձրակարգ հյուրանոցների բացակայություն.
- ագրոտուրիզմի, գաստրոտուրիզմի և էկոտուրիզմի բացակայություն

Սրբավայրերի, հուշակոթողների և թանգարանների տարածքների պահպանում և բարեկարգում

Ժամանակին պահպանում և բարեկարգում չկատարելու պատճառով՝ ճանապարհները և շրջակայքը դարձել են անբարեկարգ					
Ծրագրի նպատակը	Զափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Ծահառուների	Ծրագրի տևողություն

				քանակ (մարդ)	
Ստեղծել պայմաններ տուրիզմի զարգացման համար	Բնակավայր	19	2000	4000	1 տարի
Միջոցառումներ(գործողություններ)	<i>1. Պահպանում և բարեկարգում պահանջվող շինությունների գույքագրում</i> <i>2. Ֆինանսական միջոցներով ապահովվում</i> <i>3. Գործողությունների իրականացում</i>				
Ակրնկավոր արդյունքներ	1 Բնակավայրերի բոլոր դիտարժան վայրերը և դրանց ճանապարհները բարեկարգ և խնամված են 2 Ընդգրկվել են տուրիստական ուղիներում 3 Տուրիզմի զարգանում է				

Դասընթացների կազմակերպում՝ դրամաշնորհային ծրագրերին դիմելու և տուրիզմի վերաբերյալ

Տուրիզմի ոլորտի զարգացման համար անհրաժեշտ է՝ սպասարկման էթիկա, մենեջմենտ, տուրիզմի տեսակները, դրանց զարգացման ուղիները և գիդ զբոսավարների վերապատրաստման դասընթացներ, տոնավաճառների կազմակերպում, վարպետաց դասեր					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Ճահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
Գիտելիքների բարձրացում, որը կնպաստի վոլորտի զարգացմանը	դասընթաց	3	1000	400	1 տարի
Միջոցառումներ(գործողություններ)	<i>1. Բացահայտել դասընթացների կարիք ունեցող բնակչության և տնտեսվարողների շրջանակը</i> <i>2. Ֆինանսական միջոցներով ապահովվում</i> <i>3. Միջոցառումների ժամանակացույցի կազմում</i> <i>4. Միջոցառումների իրականացում</i>				
Ակրնկավոր արդյունքներ	1 Համայնքում մատուցվում է նոր որակի ծառայություններ 2 Չարգանում է տուրիզմը 3 Տնտեսվարողները համագործակցում են միմիանց հետ 4 Դասընթացի մասնակիցները իրենց փորձը փոխանցում են ցանկացողներին 5 Համայնքներում կատարվող ներդրումները հաջողված են 6 Տնտեսվարումը դառնում է հեշտ և շահավետ				

5.3 ՁԵՌՆԱՐԿԱՏԻՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Իջեաւն համայնքում գրանցված ձեռնարկությունները եւ անհատ ձեռնարկատերերը ըստ գործունեության ոլորտների

N	Գործունեություն	Չափի միավոր	Իրավաբանակ անանձիք, Ձեռնարկություններ	Անհատձեռն արկատերեր
1.	Գյուղատնտեսություն	հատ	3	258
2.	Վերամշակող արդյունաբերություն	հատ		25
3.	Էլեկտրաէներգիա, գազ, ջրամատակարարում	հատ	3	
4.	Շինարարություն	հատ	9	13
5.	Առևտուր, մեքենաների, կենցաղային սարքավորումների նորոգում	հատ	204	415
6.	Հյուրանոցներ, ռեստորաններ	հատ	12	82
7.	Տրանսպորտ և կապ	հատ	5	18
8.	Անշարժ գույքի գործակալություններ	հատ	3	1
9.	Առողջապահություն և սոց. ծառայություն	հատ	23	20
10.	Կոմունալ	հատ	1	3
11.	Թեթև արդյունաբերական	հատ	2	
12.	Մանրամթերք արտադրող ձեռնարկություններ	հատ	6	34
13.	Զովագուցիչ ըմպելիք և հանքային ջրեր արտադրող ձեռնարկություններ	հատ		12
14.	Գինու-կոնյակի արտադրություն	հատ	1	7
15.	Կահույք, բետոնյա իրեր և քարարտադրող ձեռնարկություններ	հատ	5	17
16.	Կարի արտադրամաս	հատ		12

Համայնքի արդյունաբերության առաջատար ճյուղը մշակող արդյունաբերությունն է: Առավել զերակշռող են սննդարդյունաբերությունը, քարամշակումն ու փայտամշակումը: Մարզում արտադրվում է բենտափոշի, երեսպատման սալիկներ, գինիներ, հագուստ, ծաղիկներ, ելակ պահածոներ եւ այլն: Մարզում արտադրվող արդյունաբերական արտադրանքից արտաքին շուկա են արտահանվում գինիներ, հագուստ, ծաղիկ, քարե եւ փայտե արտադրատեսակներ: Կան մանր ու միջին ձեռնարկատերեր, որոնք արժեքավոր ծառատեսակներից պատրաստում են զանազան շինանյութեր, գյուղատնտեսական գործիքներ, կենցաղային գործիքներ: Քարի վերամշակումը նույնպես ավանդական ճյուղ է, քանի որ կան տարբեր հանքավայրեր՝ քարերի բազմաթիվ տեսակներով: Տնտեսության բարելավման հետ միասին զարգանում է նաեւ այդ արտադրատեսակը: Աստիճանաբար աշխուժանում են նաեւ սպասարկման ոլորտի հաստատությունները: Գործում են Արդշինբանկի, ACBA-կրեդիտ ագրիկոլ բանկի, ՎՏԲ բանկի, Կոնվերսբանկի, Արարատբանկի, ABB բանկի, AEB բանկի, Յունի բանկի մասնաճյուղերը՝ իրականացնելով ծառայություններ: Ռեստորանները, խանութները զգալի թիվ են կազմում,

որոնք աստիճանաբար առավել բարետես ու հարմարավետ են դառնում եւ իրականացնում են որակյալ սպասարկում: Համայնքում կան նաեւ առանձնատուն-հյուրատներ՝ հագեցած անհրաժեշտ պայմաններով, որոնք արդեն մի քանի տարի է ընդունում են զբոսաշրջիկներ արտերկրից, հանրապետության այլ բնակավայրերից: Տարեցտարի ավելանում է ընտանեկան տուրիզմով զբաղվող ձեռներեցների թիվը: Համայնքի բնակչությունն ըստ զբաղվածության բաժանվում է մի քանի խմբի՝ մանր եւ միջին առևտրով զբաղվողներ, պետական եւ տեղական ինքնակառավարման կառուցվածքներում աշխատողներ, գործազուրկներ, սեզոնային շինարարություններում աշխատողներ եւ սպասարկման ոլորտում աշխատողներ:

Հիմնախնդիրներ՝

- օտարերկրյա ներդրողների համար ցածր գրավչություն.
- նպաստավոր եւ խրախուսող օրենսդրական դաշտի կատարելագործման կարիք.
- թողարկվող արտադրանքի ընդհանուր ծավալում արտահանվող արտադրանքի փոքր ծավալ:
- քույր քաղաքների հետ փոխադարձ փորձի փոխանակման եւ համատեղ բիզնես ծրագրերի իրագործմանն աջակցության ցուցաբերում.
- համայնքային տնտեսության բոլոր ոլորտներում ինովացիոն նախաձեռնությունների խրախուսում եւ աջակցություն.
- արտոնյալ պայմաններով տարածքների հատկացում:

5.4 ԲՆԱԿՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀԱՄԱՏԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

N		Քանակ
1.	Համայնքի բազմաբնակարան շենքերի և բնակարանների թիվը	104/3158
2.	Բնակֆոնդի ընդհանուր և բնակելի մակերեսները	230270
3.	Համայնքային սեփականություն	1
4.	Մասնավոր (սեփականաշնորհված)	230270
5.	Բազմաբնակարան վթարային բնակելի շենքեր և բնակարաններ	1
6.	Համայնքում առկա ժամանակավոր կացարաններ	50

Հիմնախնդիրներ՝

- բազմաբնակարան շենքերի տանիքների անմխիթար վիճակ.
- վերանորոգման կարիք ունեցող շենքերի առկայություն.
- բակային տարածքների անբարեկարգ վիճակ.
- խաղահրապարակների անհրաժեշտություն.
- համատիրությունների արդյունավետ կառավարման եւ ֆինանսական պլանավորման ոչ բավարար մակարդակ.
- համատիրությունների ռեսուրսների սահմանափակություն.

- քաղաքացիների մոտ համատիրությունների գործունեության վստահության պակաս.
- համատիրությունների գործունեության կարգավորման եւ կառավարման փորձի փոխանակման կարիք:
- ապաստարանների վերանորոգման եւ վերազինման անհրաժեշտություն
- խմելու ջրագծերի համակարգերի կառուցումն եւ վերանորոգման անհրաժեշտություն
- ոռոգման ջրագծերի համակարգերի կառուցումն եւ վերանորոգման անհրաժեշտություն

5.5 ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Իջեւան խոշորացված համայնքի բնակչության 25-30 % զբաղվում է գյուղատնտեսությամբ: Իջեւան համայնքը հանրապետության վառ արտահայտված գյուղատնտեսական շրջաններից է: Անասնաբուծության մեջ առաջատար ճյուղեր են համարվում խոշոր եղջերավոր անասնաբուծությունն ու խոզաբուծությունը: Վերջին տարիներին զարգանում է նաև մեղվաբուծությունը: Բուսաբուծության մեջ առաջատար ճյուղերն են հացահատիկային մշակաբույսերի մշակությունը, խաղողագործությունն ու պտղաբուծությունը:

Գյուղատնտեսական նշանակության հողերը բաշխված են հետևյալ կերպ՝ .

Տեսակ	հա
Խոտհարքներ	4202.25
Արոտավայրեր	12793.43
Վարելահողեր	6594.45
Պտղատու այգի	281,21
Այլ հողատեսքեր	3438.64

Հիմնախնդիրներ՝

- գյուղացիական տնտեսությունների անբավարար վիճակ.
- գյուղտեխնիկայի անհրաժեշտություն.
- ցածր բերքատվություն՝ տարիներ շարունակ հողը չպարարտացնելու պատճառով.
- հանդամիջյան ճանապարհների ոչ բարվոք վիճակ.
- տոհմային անասնապահության փոքր քանակություն.
- գյուղմթերքի իրացման խնդիր
- խելացի գյուղատնտեսությունով զբաղվողների սակավություն
- գյուղմթերքների իրացման եւ վերամշակման հնարավորությունների ցածր մակարդակ.
- սահմանափակ բնակավայրերի՝ դիտարկման տակ գտնվող հողեր.
- ժամանակակից տեխնոլոգիաների ներդրում.
- գյուղատնտեսությամբ զբաղվողների կարողությունների բարձրացում.

- մեծածավալ ինտենսիվ այգիների հիմնման անհրաժեշտություն /շուկա ապահովելու նպատակով.
- ‘Ֆերմերից մինչև պատառաքալ’ շղթայի զարգացման անհրաժեշտություն.
- հեռագնա արոտավայրերի դեգրադացում/ ոռոգման համակարգերի կիրառում.
- սերտիֆիկացման տնկարանային տնտեսությունների բացակայություն/ մասնավորապես՝ մերձարեւադարձային մշակաբույսեր եւ այլն.
- բիզնես ոլորտի համար ոչ բարենպաստ ագրարային քաղաքականություն:

Աչաջուր, Այգեհովիտ-Վազաշեն, Դիտավան բնակավայրերի ոռոգման համակարգի արդիականացում

Բնակավայրի ոռոգման համակարգը դեռևս խորհրդային տարիներից կապիտալ վերանորոգում չի կատարվել, կան բազմաթիվ խնդիրներ ոռոգման համակարգում, չի ոռոգվում շուրջ 450 հա հողատարածք					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Ծահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Ստեղծել բարձր բերքատվությամբ հողեր</i>	հա	450	452031	9365	1 տարի
Միջոցառումներ (գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների իրականացում 3. Ծինարարական աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքների ամփոփում ,պայմանագրերի կնքում 5 . Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում (Կառավարություն, Հովնանյան հիմնադրամ, համայնք) 6 . Ծինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքների հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում 				
Ակրեկավոր արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Համայնքում գյուղատնտեսական նշանակության հողերը ոռոգվում են 2 Բնակչությունը աճեցնում է ավելի եկամտաբեր մշակաբույսեր 3 Ոռոգվող հողատարածքները մշակվում են և զգալիորեն ավելացել է բերքատվությունը 4 Կազմակերպվում է նաև գյուղմթերքների արտահանում 5 Մեղմացել է գյուղերից արտագաղթը 6 Կավելանա վարձու աշխատողների քանակը 7 Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 				

Բերքաբեր բնակավայրի ոռոգման համակարգի արդիականացում

Բնակավայրի ոռոգման համակարգը դեռևս խորհրդային տարիներից կապիտալ վերանորոգում չի կատարվել, կան բազմաթիվ խնդիրներ ոռոգման համակարգում, չի ոռոգվում շուրջ 120 հա հողատարածք					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում	Ծահառուների	Ծրագրի տևողություն

			(հազ. դրամ)	քանակ (մարդ)	
Ստեղծել բարձր բերքատվությանը հողեր	մ	5000	228766	389	7 ամիս
Միջոցառումներ (գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքերի մրցույթների հայտարարում 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքերի իրականացում 3. Շինարարական աշխատանքերի մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքների ամփոփում ,պայմանագրերի կնքում 5 . Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում (Կառավարություն Հայաստան համահայկական հիմնադրամ) 6 . Շինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքերի հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում 				
Ակրեկավորող արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Համայնքում գյղատնտեսական նշանակության հողերը ոռոգվում են 2 Բնակչությունը աճեցնում է ավելի եկամտաբեր մշակաբույսեր 3 Ոռոգվող հողատարածքները մշակվում են և զգալիորեն ավելացել է բերքատվությունը 4 Կազմակերպվում է նաև գյուղմթերքների արտահանում 5 Մեղմացել է գյուղերից արտագաղթը 6 Կավելանա վարձու աշխատողների քանակը 7 Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 				

Դիտավան բնակավայրում հիդրոմեմբրանային ջրավազանի կառուցում

Բնակավայրի ոռոգման համակարգը դեռևս խորհրդային տարիներից կապիտալ վերանորոգում չի կատարվել, ոռոգման համակարգի համար անհրաժեշտ է հիդրոմեմբրանային ջրավազան					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
Ստեղծել բարձր բերքատվությանը հողեր	հատ	1	40000	350	1 տարի
Միջոցառումներ (գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքերի մրցույթների հայտարարում 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքերի իրականացում 3. Շինարարական աշխատանքերի մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքների ամփոփում ,պայմանագրերի կնքում 5 . Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում (ԵՄ) 6 . Շինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքերի հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում 				
Ակրեկավորող արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Բնակավայրում գյղատնտեսական նշանակության հողերը ոռոգվում են 2 Բնակչությունը աճեցնում է ավելի եկամտաբեր մշակաբույսեր 3 Ոռոգվող հողատարածքները մշակվում են և զգալիորեն ավելացել է բերքատվությունը 4 Կազմակերպվում է նաև գյուղմթերքների արտահանում 5 Մեղմացել է գյուղերից արտագաղթը 6 Կավելանա վարձու աշխատողների քանակը 7 Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 				

Դասընթացների կազմակերպում՝ դրամաշնորհային ծրագրերին դիմելու և գյուղատնտեսության վերաբերյալ

<p>Գյուղատնտեսության ոլորտի զարգացման համար անհրաժեշտ է կազմակերպել՝ դրամաշնորհների դիմելու, Էտի և ձևավորման, պտղատուների հիվանդությունների և վնասատուների դեմ պայքարի միջոցառումներ, ոռոգման արդիական համակարգեր, ջերմոցային տնտեսություններ, ինտենսիվ այգեգործություն և ոչ ավանդական մշակաբույսեր, հողի նախապատրաստում և ցանք, խոշոր եղջերավորների ինֆեկցիոն և ինվազիոն հիվանդությունների բուժում և կանխարգելում, գյուղատնտեսական կենդանիների բուժում և կերակրում, տոհմային անասնաբուծություն դասընթացների կազմակերպում</p>					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Ճահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
Գիտելիքների բարձրացում, որը կնպաստի վոլորտի զարգացմանը	դասընթաց	7	2000	300	1 տարի
Միջոցառումներ(գործողություններ)	<p>1. Բացահայտել դասընթացների կարիք ունեցող բնակչության և տնտեսվարողների շրջանակը 2. Ֆինանսական միջոցներով ապահովվում 3. Միջոցառումների ժամանակացույցի կազմում 4. Միջոցառումների իրականացում</p>				
Ակրեկավոր արդյունքներ	<p>1 Տնտեսվարողները համագործակցում են միմիանց հետ 2 Դասընթացի մասնակիցները իրենց փորձը փոխանցում են ցանկացողներին 3 Գյուղատնտեսությունը զարգանում է, եկամուտներն ավելանում 4 Համայնքներում կատարվող ներդրումների հաջողված են 5 Տնտեսվարումը դառնում է հեշտ և շահավետ</p>				

Հեռագնա արտոնների ճանապարհների բարելավում

<p>Գյուղատնտեսական աշխատանքները կազմակերպելու համար անհրաժեշտ է հեռագնա արտոնների, դաշտամիջան և դեպի սարամասեր տանող ճանապարհների բարելավումը, քանի որ շատ ճանապարհներ սելավաջրերից դառնում են անանցանելի</p>					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Ճահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
Մտեղծել բարենպաստ պայմաններ գյուղատնտեսության զարգացման համար	Բնակավայր	19	25000	5000	1 տարի

Միջոցառումներ (գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Բարելավման ենթակա ճանապարհների գույքագրում 2. Ֆինանսական միջոցներով ապահովում 3. Աշխատանքների իրականացում
Ակրնկավող արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Համայնքը սեփական տեխնիկայով իրականացնում է բարելավման աշխատանքները 2 Գյուղատնտեսական աշխատանքները կատարվում են ժմանակին 3 Մեքենաները և գյուղտեխնիկան անխոչնդոտ հասնում են համապատասխան վայրեր

Գյուղատնտեսության ոլորտին ուղղված աջակցման ծրագրեր

Գյուղատնտեսական աշխատանքները կազմակերպելու համար անհրաժեշտ է բնակչությանը աջակցել թեթև գուղտեխնիկայով, որի շնորհիվ զգալի կպակասի ձեռքի աշխատանքը, կնվազի աշխատաժամանակը և ծախսերը					
Ծրագրի նպատակը	Զափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Ծահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
Չարգացնել գյուղատնտեսությունը	Բնակավայր	15	15000	10000	1 տարի
Միջոցառումներ (գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Բնակչությանը առավել անհրաժեշտ տեխնիկայի գույքագրում 2. Ֆինանսական միջոցներով ապահովում(Մակի պարենի և գյուղի զարգացման ծրագիր) 3. Նախաձեռնող խմբի ընտրություն 4. Հատկացում 				
Ակրնկավող արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Ֆերմերները և գյուղացիները սարքավորումներն օգտագործում են տնամերձերում և փոքր հողակտորներում գյուղատնտեսական աշխատանքներ կատարելու համար 2 Գյուղատնտեսական աշխատանքները կատարվում են ժմանակին 3 Աշխատանքները կատարվում են ավելի էֆեկտիվ և ագրոկանոններին համապատասխան 4 Աշխատուժի խնայողություն 				

5.6 ՏՐԱՆՍՊՈՐՏ, ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ, ԿՈՄՈՒՆԱԼ ԵՎ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Իջեւան համայնքն ունի համայնքային ենթակայության 420 հազ. քառ. մետր մակերեսով փողոցներ եւ ճանապարհներ: Համայնքով անցնում է Երեւան-Թբիլիսի մայրուղին: Ճանապարհների գերակշիռ մասը բնահողային են եւ գտնվում են անբարեկարգ վիճակում: Համայնքի կարելորագույն խնդիրներից է ճանապարհների եւ մայրերի բարեկարգումը (ասֆալտապատում, սալիկապատում եւ խճապատում), երթուղիների նշանների, նշագծումների եւ տեղեկատվական ցուցանակների տեղադրումը:

Համայնքում գործում է 3 տաքսի սերվիս, որոնց աշխատանքը չի բավարարում ներկա պահանջները: Իջեւան քաղաքում գործում է միկրոավտոբուսային 3 երթուղի, որոնց միջոցով կիրականացվեն գյուղական բնակավայրերում՝ կանոնավոր ուղեւորափոխադրումներ չեն իրականացվում: Նախատեսվում է գնել 8 միկրոավտոբուս, որոնք կկարգավորեն կանոնակարգված ուղեւորափոխադրումներ, կկազմակերպվեն էքսկուրսիաներ:

Իջեւան համայնքի օդի աղտոտվածությունը չի գերազանցում նորմատիվային մակարդակը:

Իջեւան համայնքի հիմնական գետը Աղստեն է: Գետն աղտոտվում է արտադրական եւ կենցաղային հոսքաջրերով, որոնք գետ են թափվում անկազմակերպ առանց մաքրման: Հոսքաջրերի մաքրման կայանը ներկայումս չի աշխատում:

Չնայած համայնքի կանաչապատվածության բավականին բարձր աստիճանի, ընդհանուր օգտագործման կանաչ տարածքներով /զբոսայգիներ, պուրակներ/ բնակչության ապահովվածությունը դեռեւս ցածր է: Հատուկ նշանակության կանաչ տարածքների զգալի մասը կարիք ունեն մեծածավալ վերականգնողական միջոցառումների:

Ջրամատակարարում եւ ջրահեռացում

Ջրաապահովվածության պայմաններով համայնքը գտնվում է տնտեսական նպատակներով օգտագործման համար պիտանի ստորգետնյա ջրերով ապահովված գոտում: Իջեւան քաղաքում ջրամատակարարման եւ ջրահեռացման համակարգերը կառավարվում են „Վեոլիա ջուր՝ ՓԲԸ-ի կողմից, իսկ գյուղական վայրերում այդ համակարգերը համայնքի սեփականություն են:

Իջեւան համայնքի ամենամեծ գետը Աղստեն է: Այն աղտոտվում է արտադրական եւ կենցաղային հոսքաջրերով, որոնք գետ են թափվում առանց մաքրման կոյուղու ցանցով եւ անկազմակերպ ջրնետքերով: Հոսքաջրերի մաքրման կայանը ներկայումս չի աշխատում:

Ջրային կառույցներ

Ջրային կառույցները նախագծային փաստաթղթերով ունեն բնապահպանական նշանակություն. նախատեսված են մեղմելու միկրոկլիման, ամբողջացնելու քաղաքի ճարտարապետական տեսքը եւ համարվում են քաղաքի այցեքարտը: Դրանցից են՝

- Հրապարակի շատրվանները, որն ունի կապիտալ վերանորոգման կարիք.
- Անկախության փողոցի արհեստական լճակը.
- Սահմանադրության հրապարակում գտնվող շատրվանը, որն նույնպես վերականգնման կարիք ունի:

- “Սպիտակ ջուր” ջրամբարը, որն ունի ավազից, տիղմից եւ ջրաբերակներից մաքրման կարիք.
- “Ջողազի” ջրամբարը, որը համայնքի ամենամեծ ջրային պաշարներ ունեցող ջրամբարն է, սահմանակից է Ադրբեջանի հանրապետությանը:
- Առավելագույն խորությունը 60մ, ջրատարությունը 45 մլն. մ3:

Արտաքին լուսավորություն

Իջեւան համայնքում նախորդ տարիներին զգալի աշխատանքներ են կատարվել լուսավորության ցանցի բարելավման ուղղությամբ, սակայն դեռ կան կատարելու աշխատանքներ: Իջեւան համայնքի հենասյուների վրա տեղադրված լուսատուների թիվը կազմել է 3826 լամպ, իսկ լուսավորության ցանցի երկարությունը՝ 106,31կմ է:

Աղբահանություն, սանիտարական մաքրում

Համայնքի սանիտարական մաքրման ենթակա փողոցների, հրապարակների, կամուրջների, մայթերի եւ այլ կառույցների ընդհանուր մակերեսը կազմում է 143,5 հազ. քմ:

Հիմնախնդիրներ

- միջհամայնքային ճանապարհների անբավարար վիճակ
- ներհամայնքային բակերի եւ փողոցների անմխիթար վիճակ
- հեռագնա արտոններ տանող ճանապարհների անմխիթար վիճակ
- սելավատների սակավություն
- համայնքի կանաչ գոտիների եւ զբոսայգիների պահպանման եւ նոր կանաչ գոտիների ստեղծման անհրաժեշտություն
- միջհամայնքային եւ ներքաղաքային ուղեւորափողադրումների ցածր մակարդակ
- հաշմանդամություն ունեցող մարդկանց տեղաշարժման հարմարավետության թույլ բազա
- հատուկ տեխնիկաների անբավարար բազա
- ջրային կառույցների ոչ բարվոք վիճակ.
- ջրավազաններից ջրի մեծ չափերի կորուստ.
- անսարք ջրային կառույցների առկայություն.
- գետակները հակասանիտարական վիճակում են եւ շարունակվում են աղտոտվել.
- ջրային ռեսուրսների ճիշտ օգտագործում:
- արտաքին լուսավորության լուսակետերի անբավարար քանակ.
- արտաքին լուսավորության ցանցի անբավարար տեխնիկական վիճակ.
- էներգատար լամպերի օգտագործում:
- ջրային ռեսուրսների ճիշտ օգտագործում
- աղբամանների, աղբահանության հատուկ մեքենաների թույլ բազա.
- աղբավայրերի անմխիթար վիճակ եւ տարածքի շատ բնակավայրերում աղբավայրերի բացակայություն:

Տրանսպորտ, ճանապարհային տնտեսության ոլորտային ծրագիր

Իջևան քաղաքի Ազամարտիկների հրապարակից մինչև Ս. Օհանյան փողոցը հատող խաչմերուկի սափարտապատում

Ճանապարհը գտնվում է քաղաքի կենտրոնական մասում և 2 գլխավոր փողոցները միացնում է իրար, սակայն անմխիթար լինելու պատճառով կարելի է ասել չի շահագործվում					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
Բնակչության տեղաշարժը դարձնել ավելի անվտանգ և թեթևացնել կենտրոնական փողոցների ծանրաբեռնվածությունը:	քմ	2600	40476	12000	1 տարի
Միջոցառումներ(գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների իրականացում 3. Շինարարական աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքների ամփոփում ,պայմանագրերի կնքում 5. Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում(Սուբվենցիոն ծրագիր) 6. Շինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքների հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում 				
Ակրեկավորող արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Իջևան համայնքի կենտրոնական փողոցների ծանրաբեռնվածությունը թեթևացել է 2. Ապահովված է միակողմանի երթևեկություն, հարակից փողոցը նույնպես արդեն միակողմանի է: 3. Քաղաքը դառնում է գրավիչ ներդրումների համար 4. Տուրիզմը զարգանում է 				

Իջևան քաղաքի Անկախության փողոցի թիվ 1,2,3,6,8,10,16,18,20,22,26,28, Ազատամարտիկների 2 բակերի սափարտապատում

Բակերը դեռևս խորհրդային ժամանակներից չի վերանորոգվել և գտնվում է անմխիթար վիճակում, առաջացել են խոր ջրափոսեր					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
Բնակչության տեղաշարժը դարձնել անվտանգ և անցանելի:	քմ	6335	95704	7000	1 տարի
Միջոցառումներ(գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների իրականացում 3. Շինարարական աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքների ամփոփում ,պայմանագրերի կնքում 				

	<p>5. Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում(Սուբվենցիոն ծրագիր)</p> <p>6. Շինարարական աշխատանքների իրականացում</p> <p>7. Աշխատանքների հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում</p>
Ակրնկավորող արդյունքներ	<p>1. Իջևան համայնքի բազմաբնակարան շենքերի բակերը բարեկարգ են:</p> <p>2. Ջրափոսերի հարցը լուծվել է</p> <p>3. Քաղաքը դառնում է գրավիչ</p> <p>4. Տուրիզմը զարգանում է</p>

Իջևան քաղաքի Մայիսի -28 փողոցի 41,47, Ազատամարտիկների փողոցի 4, 4-Ա, 6,8 և Երիտասարդական 7,14 բնակելի շենքեր սաֆարտապատում

<i>Բակերը դեռևս խորհրդային ժամանակներից չի վերանորոգվել և գտնվում է անմխիթար վիճակում, առաջացել են խոր ջրափոսեր</i>					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Բնակչության տեղաշարժը դարձնել անվտանգ և անցանելի:</i>	քմ	6574	99802	7500	1 տարի
Միջոցառումներ(գործողություններ)	<p>1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների մրցույթների հայտարարում</p> <p>2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների իրականացում</p> <p>3. Շինարարական աշխատանքների մրցույթների հայտարարում</p> <p>4. Արդյունքների ամփոփում ,սլայմանագրերի կնքում</p> <p>5. Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում(Սուբվենցիոն ծրագիր)</p> <p>6. Շինարարական աշխատանքների իրականացում</p> <p>7. Աշխատանքների հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում</p>				
Ակրնկավորող արդյունքներ	<p>1. Իջևան համայնքի բազմաբնակարան շենքերի բակերը բարեկարգ են:</p> <p>2. Ջրափոսերի հարցը լուծվել է</p> <p>3. Քաղաքը դառնում է գրավիչ</p> <p>4. Տուրիզմը զարգանում է</p>				

Իջևան քաղաքի Թատերական փողոցից դեպի պատկերասրահ և գրուսայգի տանող ճանապարհի սաֆարտապատում

<i>Ճանապարհը գտնվում է քաղաքի կենտրոնական մասում, երկար տարիներ չի վերանորոգվել, կարիք ունի կապիտալ վերանորոգման</i>					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն

Ունենալ բարեկարգ և գրավիչ քաղաք	քմ	471	7077	5500	5 ամիս
Միջոցառումներ(գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների իրականացում 3. Շինարարական աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքների ամփոփում ,պայմանագրերի կնքում 5. Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում(Էկոնոմ քանկ, համայնք) 6. Շինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքների հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում 				
Ակրեդիտացիոն արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Պատկերասրահ և զբոսայգի այցելուների համար ստեղծվել է հարմարավետ պայմաններ 2. Ջրափոսերի հարցը լուծվել է 3. Քաղաքը դառնում է գրավիչ 4. Տուրիզմը զարգանում է 				

Իջևան համայնքի Աչաջուր բնակավայրի օդակաձև ճակատի ասֆալտապատում

Դեռևս խորհրդային ժամանակներից ճանապարհը չի վերանորոգվել և գտնվում է անմխիթար վիճակում					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Ճահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
Բնակչության տեղաշարժը դարձնել անվտանգ և անցանելի:	քմ	6000	90376	5000	1 տարի
Միջոցառումներ(գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների իրականացում 3. Շինարարական աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքների ամփոփում ,պայմանագրերի կնքում 5. Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում(Սուբվենցիոն ծրագիր) 6. Շինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքների հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում 				
Ակրեդիտացիոն արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Աչաջուր բնակավայրի գյուղամիջյան ճանապարհները բարեկարգ են: 2. Բնակչության տեղաշարժը հարմարավետ է 3. Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 4. Տուրիզմը զարգանում է 				

Այգեհովիտ բնակավայրի կենտրոնական փողոցի ասֆալտապատում

Դեռևս խորհրդային ժամանակներից ճանապարհը չի վերանորոգվել և գտնվում է անմխիթար վիճակում: Ճանապարհը գտնվում է բնակավայրի կենտրոնական մասում					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
Բնակչության տեղաշարժը դարձնել անվտանգ և անցանելի:	քմ	9000	136984	5000	1 տարի
Միջոցառումներ(գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների իրականացում 3. Շինարարական աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքների ամփոփում ,պայմանագրերի կնքում 5. Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում(Սուբվենցիոն ծրագիր) 6. Շինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքների հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում 				
Ակրեդիտացիոն արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Այգեհովիտ բնակավայրի գյուղամիջյան ճանապարհները բարելավել են: 2 Բնակչության տեղաշարժը հարմարավետ է 3 Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 4 Տուրիզմը զարգանում է 				

Խաչթառակ բնակավայրի կենտրոնից դեպի դպրոց տանող ճանապարհի սափարտապատում

Խաչթառակ բնակավայրի կենտրոնից դեպի դպրոց տանող ճանապարհը գտնվում է անմխիթար վիճակում, երեխաները օգտվում են քայքայված ճանապարհից					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
Բնակչության տեղաշարժը դարձնել անվտանգ և անցանելի:	քմ	3990	60259	4000	1 տարի
Միջոցառումներ(գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների իրականացում 3. Շինարարական աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքների ամփոփում ,պայմանագրերի կնքում 5. Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում(Սուբվենցիոն ծրագիր) 6. Շինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքների հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում 				

Ալընկավող արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Խաշթառակ բնակավայրի գյուղամիջյան ճանապարհները բարեկարգ են: 2 Երեխաները դպրոց հաճախելիս օգտվում են բարեկարգ ճանապարհից 3 Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 4 Տուրիզմը զարգանում է
------------------------------	---

Ակնադրյուր բնակավայր տանող ճանապարհի սաֆարտապատում

Հանրապետական նշանակության M4 ճանապարհից Ակնադրյուր բնակավայր տանող ճանապարհի զտնվում է անմխիթար վիճակում					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Ճահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Բնակչության, հյուրերի և տուրիստների տեղաշարժը դարձնել անվտանգ և անցանելի</i>	կմ	3,1	218800	3000	1 տարի
Միջոցառումներ(գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների իրականացում 3. Ծինարարական աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքների ամփոփում ,պայմանագրերի կնքում 5. Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում(Պետական աջակցության ծրագիր) 6. Ծինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքների հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում 				
Ալընկավող արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ակնադրյուր բնակավայր տանող ճանապարհը բարեկարգ է 2. Համայնքում կյանքն աշխույժանում է, այցելուների քանակն ավելանում 3. Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 4. Տուրիզմը զարգանում է 				

Դիտավան բնակավայր տանող ճանապարհի սաֆարտապատում

Հանրապետական նշանակության M4 ճանապարհից Դիտավան բնակավայր տանող ճանապարհը զտնվում է անմխիթար վիճակում					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Ճահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Բնակչության, հյուրերի և տուրիստների տեղաշարժը դարձնել անվտանգ և անցանելի</i>	կմ	3,1	280000	2500	1 տարի
Միջոցառումներ(գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների իրականացում 				

	3. Ծինարարական աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքների ամփոփում ,սպայնանագրերի կնքում 5 . Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում(Պետական աջակցության ծրագիր) 6 . Ծինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքների հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում
Ակրեկավոր արդյունքներ	1 Դիտավան բնակավայր տանող ճանապարհը բարեկարգ է 2 Համայնքում կյանքն աշխույժանում է, այցելուների քանակն ավելանում 3 Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 4 Տուրիզմը զարգանում է

Ճանապարհների խնայատուն և բարեկարգում

<i>Համայնքային ենթակառուցվածքային ճանապարհների զգալի մասը գտնվում է անբարեկարգ և անանցանելի վիճակում</i>					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Ճահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Ստեղծել բարենպաստ սպայնաններ քաղաքային և գյուղական բնակավայրերում</i>	բնակավայր	19	5000	15000	1 տարի
Միջոցառումներ (գործողություններ)	1. Գույքագրել առավել դժվարանցանելի ճանապարհները 2 Ֆինանսական միջոցների ներգրավում 3. Աշխատանքների իրականացում				
Ակրեկավոր արդյունքներ	1 Համայնքում բոլոր ճանապարհները անցանելի են 2 Սելավներից առաջացող ճանապարհների անանցանելիությունը արագ ստանում է լուծում 3 Ժամանակավորապես լուծվել է բնակչության տեղաշարժի խնդիրը				

Ճանապարհների սալիկապատում և բարեկարգում

Իջևան համայնքի, Իջևան քաղաքի Ասլանյան փողոցի 3-րդ, 4-րդ նրբանցքների տուֆ քարով սալիկապատում:

<i>Համայնքային ենթակառուցվածքային ճանապարհների զգալի մասը գտնվում է անբարեկարգ և անանցանելի վիճակում</i>					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Ճահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Բնակչության տեղաշարժը դարձնել անվտանգ և անցանելի:</i>	քմ	1250	49973	3000	1 տարի
Միջոցառումներ (գործողություններ)	1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների մրցույթների հայտարարում				

	2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների իրականացում 3. Ծինարարական աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքների ամփոփում ,սլայմանագրերի կնքում 5 . Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում(Սուբվենցիոն ծրագիր) 6 . Ծինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքների հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում
Ակրնկավորող արդյունքներ	1 Իջևան քաղաքի ճանապարհները բարելավել են: 2 Երեխաները դպրոց, մանկապարտեզ հաճախելիս օգտվում են բարելավված ճանապարհից 3 Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 4 Տուրիզմը զարգանում է

Իջևան համայնքի, Իջևան քաղաքի Մետղագործների փողոցից դեպի բազմաբնակարան շենքեր տանող ճանապարհի տուֆ քարով սալիկապատում

Համայնքային ենթակայության ճանապարհների զգալի մասը գտնվում է անբարեկարգ և անանցանելի վիճակում					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Ծահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Բնակչության տեղաշարժը դարձնել անվտանգ և անցանելի:</i>	քմ	808	15494	3000	1 տարի
Միջոցառումներ(գործողություններ)	1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների իրականացում 3. Ծինարարական աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքների ամփոփում ,սլայմանագրերի կնքում 5 . Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում(Սուբվենցիոն ծրագիր) 6 . Ծինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքների հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում				
Ակրնկավորող արդյունքներ	1. Իջևան քաղաքի ճանապարհները բարելավել են: 2. Երեխաները դպրոց, մանկապարտեզ հաճախելիս օգտվում են բարելավված ճանապարհից 3. Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 4. Տուրիզմը զարգանում է				

Սևբար բնակավայրի, գյուղամիջյան ճանապարհի մի հատվածի տուֆ քարով սալիկապատում

Համայնքային ենթակայության ճանապարհների զգալի մասը գտնվում է անբարեկարգ և անանցանելի վիճակում

Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Ճահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Բնակչության տեղաշարժը դարձնել անվտանգ և անցանելի:</i>	քմ	1820	49973	3000	1 տարի
Միջոցառումներ(գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների իրականացում 3. Ծինարարական աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքների ամփոփում ,պայմանագրերի կնքում 5. Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում(Սուբվենցիոն ծրագիր) 6. Ծինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքների հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում 				
Ակրեկավորող արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Սևքար բնակավայրի ճանապարհները բարեկարգ են 2 Երեխաները դպրոց, մանկապարտեզ հաճախելիս օգտվում են բարեկարգ ճանապարհից 3 Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 4 Տուրիզմը զարգանում է 				

Իջևան խոշորացված համայնքում թվով 6 կանգառների տեղադրում

Համայնքում հասարակական տրանսպորտով բնակչության տեղաշարժն ապահովելու համար անհրաժեշտություն է առաջացել կառուցել, կամ վերանորոգել կանգառներ					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Ճահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Բարեկալից հասարակական տրանսպորտից օգտվողների սպասարկման մակարդակը սահմանափակել՝ Կիրանց, Բերքաբեր, Վազաշեն, Այգեհովիտ, Դիտավան, Ակնաղբյուր բնակավայրերում</i>	հատ	6	2600	14000	6 ամիս
Միջոցառումներ(գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Կանգառների համար համապատասխան դիզայնի ընտրում 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների իրականացում 3. Համապատասխան վայրերի ընտրում 4. Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում(Հայկական Կարմիր խաչ) 5. Աշխատանքների իրականացում 				
Ակրեկավորող արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Համայնքի բնակավայրեր ունեն բարեկարգ կանգառներ 2. Բնակավայրերից ուղևորափոխադրումները կատարվում են ըստ նախատեսված գրաֆիկի 3. Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 4. Տուրիզմը զարգանում է 5. Բնակավայրերի բնակիչները գյուղ մթերքները կարողանում են իրացնել շուկայում 				

Երթևեկությունը կարգավորող ճանապարհային նշանների, նշագծման և տեղեկատվական ցուցանակների տեղադրում, միջազգային չափանիշներին համապատասխան

Համայնքում երթևեկությունը կազմակերպելու համար կատարվել է համայնքի քարտեզագրում: Անհրաժեշտություն է առաջացել տեղադրել նոր կարգավորող նշաններ					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Ապահովել անվտանգ երթևեկություն, բնակավայրերում կողմնորոշումը դարձել է դյուրին</i>	բնակավայր	19	5000	55000	1 տարի
Միջոցառումներ (գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Ճանապարհային նշանների, նշագծման և տեղեկատվական ցուցանակների տեղադրման քարտեզագրում</i> 2. <i>Նախագծանախահաշվային աշխատանքների իրականացում</i> 3. <i>Համապատասխան վայրերի ընտրում</i> 4. <i>Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում</i> 5. <i>Աշխատանքների իրականացում</i> 				
Ակրեկավորող արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Համայնքի ճանապարհային նշանները, նշագծումները և տեղեկատվական ցուցանակները տեղադրված են 2. Ավտոտրանսպորտային պատահարները նվազել են 3. Հյուրերը կարողանում են ճիշտ կողմնորոշվել տարածքում 4. Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 5. Տուրիզմը զարգանում է 				

Բնակատեւտություն, բնակկոմունալ և շրջակա միջավայրի պահպանություն

Պերեզմանատների տարածքների ընդլայնում, պահպանում և ցանկապատի կառուցում

Պերեզմանատների տարածքների սակավություն, ճանապարհների և ցանկապատների ոչ բարվոք վիճակ					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Կանոնակարգել գերեզմանատների շահագործման աշխատանքները</i>	բնակավայր	19	10000	30000	6 ամիս

Միջոցառումներ (գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Գույքագրել առավել հրատուսյ խնդիրները 2 Ֆինանսական միջոցների ներգրավում 3. Աշխատանքների իրականացում
Ակրնկավող արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Բոլոր գերեզմանատները ցանկապատված են 2 Գերեզմանատների տարածում աղբահանությունը կատարվում է ժամանակին 3 Գերեզմանատների ճանապարհները գտնվում են բարվոք վիճակում

Իջևան քաղաքի Բլբուլյան փողոցի և Բերքաբեր բնակավայրի խաղահրապարակների հիմնում և վերանորոգում

Երեխաների զբաղմունքի վայրերի, հանգստի գոտիների սակավություն					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Ճահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Ստեղծել երեխաների համար զարգացման միջավայր</i>	բնակավայր	2	11500	5500	1 տարի
Միջոցառումներ (գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Գույքագրել առավել հրատուսյ խնդիրները 2 Ֆինանսական միջոցների ներգրավում 3. Աշխատանքների իրականացում 				
Ակրնկավող արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Երեխաները օգտվում են բարեկարգ և անվտանգ խաղահրապարակից 2 Երեխաների առօրիան դառնում է հագեցած 3 Աջակցում է երեխաների առողջ ապրելակերպին 4 Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 5 Տուրիզմը զարգանում է 				

Համայնքի ենթակայության տակ գտնվող շենք շինությունների վերանորոգում և պահպանում, թեքահարթակների կառուցում

Կան համայնքային ենթակայության շենք շինություններ, որոնք ունեն վերանորոգման և պահպանման կարիք, երկար ժամանակ չվերանորոգվելու պատճառով, թեքահարթակների բացակայությունը նույնպես դասվում է կարևոր խնդիրների շարքին					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Ճահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Ստեղծել բարենպաստ պայմաններ՝ համայնքապետարանի և ենթակա կառույցների աշխատանքը կազմակերպելու համար</i>	բնակավայր	5	50000	3000	1 տարի
Միջոցառումներ (գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 				

	2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքերի իրականացում 3. Ծինարարական աշխատանքերի մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքերի ամփոփում ,պայմանագրերի կնքում 5 . Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում 6 . Ծինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքերի հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում
Ակրեկավորող արդյունքներ	1 Համայնքային ենթակայության շենք շինությունները վերանորոգված են և ծառայում են նպատակին 2 Համայնքում բոլոր անհրաժեշտ թեքահարթակները կառուցված են 3 Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 4 Տուրիզմը զարգանում է

Մարիգյուղի խմելու ջրագծի կառուցում և վերանորոգում

Բնակավայրում խմելու ջուր բնակիչներին մատակարարվում է շաբաթական մեկ անգամ, մեկ ժամով					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Ծահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Մարիգյուղի բնակավայրի ջրամատակարարման համակարգերի իրականացում</i>	մ	1650	136744	1360	1 տարի
Միջոցառումներ (գործողություններ)	1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքերի մրցույթների հայտարարում 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքերի իրականացում 3. Ծինարարական աշխատանքերի մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքերի ամփոփում ,պայմանագրերի կնքում 5 . Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում (Կառավարություն, Հովնանյան հիմնադրամ) 6 . Ծինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքերի հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում				
Ակրեկավորող արդյունքներ	1 Բարելավվել է բնակչության կենցաղային պայմանները 2 Զգալի ավելացել է ջրամատակարարման ժամերը 3 Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 4 Տուրիզմը զարգանում է				

Ենոքավան բնակավայրի խմելու նոր ջրագծի կառուցում

Բնակավայրում խմելու ջրի սակավություն					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Ծահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Ենոքավան բնակավայրի ջրամատակարարման համակարգերի իրականացում</i>	մ	8500	56500	563	1 տարի

Միջոցառումներ (գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների իրականացում 3. Շինարարական աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքների ամփոփում ,պայմանագրերի կնքում 5 . Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում(Կառավարություն, Համայնք) 6 . Շինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքների հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում
Ալընկավող արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Բարելավվել է բնակչության կենցաղային պայմանները 2 Չգալի ավելացել է ջրամատակարարման ժամերը 3 Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 4 Տուրիզմը զարգանում է

Ծաղկալիան բնակավայրի խմելու ջրագծի կառուցում

Բնակավայրում խմելու ջրի սակավություն					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Ծաղկալիան բնակավայրի ջրամատակարարման համակարգերի արդիականացում</i>	մ	500	2133	506	4 ամիս
Միջոցառումներ (գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների իրականացում 3. Շինարարական աշխատանքների մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքների ամփոփում ,պայմանագրերի կնքում 5 . Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում 6 . Շինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքների հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում 				
Ալընկավող արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Բարելավվել է բնակչության կենցաղային պայմանները 2 Չգալի ավելացել է ջրամատակարարման ժամերը 3 Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 4 Տուրիզմը զարգանում է 				

Կանաչ տարածքների ավելացում և պահպանում

Համայնքի փողոցների, զբոսայգիների, կանաչ տարածքների ավելացումը և խնամքը, ամենօրյա խնդիրներից է					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ.դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն

<i>Քարերավել բնապահպանական միջավայրը, գեղեցկացնել բնակավայրերը</i>	բնակավայր	19	5000	60000	1 տարի
Միջոցառումներ (գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Գույքագրել նոր կանաչ տարածքները 2. Նորկանաչ տարածքների հիմնում 3. Հին և նոր կանաչ տարածքների խնամք 				
Ակրնկավող արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Ավելացել են համայնքի կանաչ տարածքները 2 Կանաչ տարածքների խնամքը կազմակերպվում է պատշաճ 3 Բնակչությունը և հյուրերը վայելում են բնության գեղեցկությունը 4 Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 5 Տուրիզմը զարգանում է 				

Լուսավորության ցանցի կառուցում և վերանորոգում

Համայնքում իրականացվել է արտաքին լուսավորության ցանցի կառուցում և վերանորոգում ծրագիրը, որը դեռևս ամբողջական չի ավարտվել					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Ստեղծել նոր քաղաքային և գյուղական միջավայր</i>	բնակավայր	19	5000	15000	1 տարի
Միջոցառումներ (գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Գույքագրել հրատապ լուծում պահանջվող լուսավորության ցանցի տեղակայման վայրերը 2. Կատարել գնումներ համապատասխան քանակի 3. Հին լամպերը փոխարինել էլեկտրախնայող լամպերով 4. Կառուցել նոր ցանց 5. Կատարել ընթացիկ վերանորոգումներ 				
Ակրնկավող արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Բնակավայրերի լուսավորվող փողոցները զգալիորեն ավելացել են 2 Բնակավայրերը լուսավորվում են էլեկտրախնայող լամպերով 3 Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 4 Տուրիզմը զարգանում է 				

Աղբամանների ձեռքբերում և տեղադրում

Աղբամանների սակավություն սանձաքրման աշխատանքները արդյունավետ կազմակերպելու համար					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Բնակավայրերում սանիտարահիգիենիկ վիճակի բարձրացում, աղբի 'կանաչ' կառավարում</i>	բնակավայր	19	15000	5000	1 տարի

Միջոցառումներ (գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Գույքագրել աղբամանների կարիք ունեցող թաղամասերը 2. Ֆինանսական միջոցներով ապահովվում 3. Գնել համապատասխան քանակի աղբամաններ 4. Կատարել աղբամանների ընթացիկ վերանորոգումներ 5. Համապատասխան վայրերում տեղադրել նոր գնված աղբամանները 6. Ըստ գրաֆիկի կատարել աղբահանություն
Ակրեկավորող արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Համայնքը ապահովված է աղբամաններով 2 Համայնքի աղբահանությունը կատարվում է ժամանակին 3 Բնակչությունը վճարում է գերազանց աղբահանության համար 4 Համայնքում լուծվել է աղբահանության հարցը 5 Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 6 Տուրիզմը զարգանում է

Հատուկ տեխնիկայի և աղբատարների ձեռքբերում

Անհրաժեշտ է սեփական տեխնիկայի օգնությամբ կատարել համայնքի պարտավորությունները, որպեսզի տնտեսվեն ֆինանսական միջոցներ					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Սանիտարական և բարեկարգման աշխատանքների կազմակերպում</i>	Տեխնիկաներ	5	180000	50000	1 տարի
Միջոցառումներ (գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Պահանջվող աշխատանքների կատարման համար անհրաժեշտ տեխնիկաների ցուցակի հաստատում 2. Ֆինանսական միջոցներով ապահովվում 3. Մրցույթի կազմակերպում 4. Տեխնիկաների գնում 				
Ակրեկավորող արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Համայնքը սեփական տեխնիկայով իրականացնում է աղբահանություն 2 Համայնքը սեփական տեխնիկայով իրականացնում է բարեկարգման աշխատանքներ 3 Արդյունքում տնտեսվում է զգալի ֆինանսական միջոցներ 4 Համայնքը բարեկարգ է 5 Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 6 Տուրիզմը զարգանում է 				

Գազաֆիկացում

Համայնքի բնակչությունը դեռևս ամբողջությամբ գազաֆիկացված չէ					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն

Համայնքի ապահովելի բնական գազով	Բնակ ավայր	19	50000	4000	1 տարի
Միջոցառումներ(գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքերի մրցույթների հայտարարում 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքերի իրականացում 3. Ծինարարական աշխատանքերի մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքերի ամփոփում ,սպասանագրերի կնքում 5. Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում 6. Ծինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքերի հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում 				
Ակրեկավորող արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Համայնքի ամբողջությամբ ապահովված է բնական գազով, ցանկացողներն օգտվում են 2 Մատակարարմը կատարվում է 24 ժամյա գրաֆիկով 3 Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար 4 Տուրիզմը զարգանում է 				

5.7 ՉԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐ, ԱՌԵՎՏՈՒՐ, ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ ԵՎ ԳՈՎԱԶԴ

Իջևան խոշորացված համայնքի հիմնախնդիրները լուծելու համար Իջևանի համայնքապետարանը կազմում և մշակում է լիարժեք նպատակային ծրագրեր: Որի նպատակն է պետության և միջազգային կազմակերպությունների կողմից մասնակցել աջակցության և դրամաշնորհային ծրագրերի՝ համայնքի հիմնախնդիրները լուծելու համար:

Համայնքի տարածքում առևտրի, հասարակական սննդի եւ սպասարկման ոլորտի օբյեկտների ընդհանուր թիվը կազմում է 473, այդ թվում՝

N	Սննդի և սպասարկման ոլորտի օբյեկտների	Քանակ
1.	Հասարակական սննդի խանութներ	250
2.	Առևտրի տաղավարներ	120
3.	Բենզինի լցակայաններ	15
4.	Գազի լիցքավորման կետեր	12
5.	Հանրային սննդի օբյեկտներ	45
6.	խաղատներ, գվարճալի, շահումներով խաղերի օբյեկտներ	5
7.	Գյուղատնտեսական արտադրանքի շուկա	1
8.	Հյուրանոցներ	25

Հիմնախնդիրներ՝

- չկանոնակարգված բացօթյա առևտուր.

- համայնքում գործող գյուղմթերքների շուկաների անբարեկարգ վիճակ եւ թերբեռնվածություն.
- համայնքի փողոցներում տեղակայված կրպակների (տաղավարների) ոչ հրապուրիչ եւ անբարեկարգ վիճակ.
- զովագրային վահանակների ոչ հավասար բաշխում.
- տեղեկատվական սարքավորումների բացակայություն:

N	Իրականացվող միջոցառումներ
1.	Իջևան խոշորաված համայնքի տարածքում բացօթյա առևտրի կազմակերպման համար տրամադրել տարածք
2.	Նոր առևտրի սրահներ և կետեր կառուցելու համար կանոնակարգել ու գոտիավորել ըստ ապրանքի
3.	Ուշադրություն դարձնել կառուցվող օբյեկտների ճարտարապետական տեսքին
4.	Իջևան խոշորացված համայնքում հին փողոցային վահանակները փոխարինել նորով

5.8 ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹ, ՄՊՈՐՏ, ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ՏԱՐՎՈՂ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

Իջևան խոշորացված համայնքում գործում են հետևյալ կրթական հաստատությունները՝

Կրթական օջախներ	Քանակը	Սովորողների թիվը	Աշխատողների թիվը
ԲՈՒՀ	2	1868	256
Քոլեջ	1	294	67
Վարժարան	1	131	28
Ավագդպրոց	1	426	57
Միջնակարգդպրոց	13	3410	591
Հիմնականդպրոց	10	2724	3410

Վերը նշված հաստատությունները հանդիսանում են հանրապետական եւ մարզային ենթակայության կառույցներ:

Տվյալներ նախադպրոցական կազմակերպությունների մասին.

N	Կազմակերպության անվանումը	Երեխաների թիվը	Աշխատողների թիվը
1.	<<Ամալյա Կարապետյանի անվան նախակրթարան>> ՀՈԱԿ	150	31
2.	Իջևանի թիվ 1 մանկապարտեզ	200	27
3.	Իջևանի թիվ 5 մանկապարտեզ	117	28
4.	Իջևանի թիվ 8 մանկապարտեզ	120	32
5.	Ազատամուտի մանկապարտեզ	90	13
6.	Այգեհովիտի մանկապարտեզ	102	23

7.	Աչաջուրի մանկապարտեզ	136	45
8.	Բերքաբերի մանկապարտեզ	22	4
9.	Գանձաքարի մանկապարտեզ	72	19
10.	Գետահովիտի մանկապարտեզ	43	15
11.	Դիտավանի մանկապարտեզ	13	4
12.	Խաշթառակի մանկապարտեզ	45	15
13.	Մարիգյուղ մանկապարտեզ	45	13
14.	Սևքարի մանկապարտեզ	50	18
15.	Վազաշենի մանկապարտեզ	8	7

2021 թվականին իրականացավ՝ Իջեւանը Հայաստանի հյուսիսի մշակութային կենտրոն՝ ծրագիրը: Ծրագրի արդյունքում Իջեւան բազմաբնակավայր համայնքը կունենա մշակութային ռազմավարություն:

Համայնքում գործում է 16 գրադարան: 2022թ. -ին համայնքի գրադարաններում առկա գրքերի քանակը կազմում է 175 հազ. կտոր: Ընթերցողների թիվը ընթացիկ տարվա 3 եռամսյակում կազմել է 5910 մարդ, 44 աշխատատեղ:

Համայնքում գործում է 3 թանգարան, որոնցից 2 –ը՝ համայնքապետարանի ենթակայության՝ Իջեւանի պատմաեթնոգրաֆիտական թանգարան եւ Իջեւանի, Վերնատուն՝ պատկերասրահ: Համայնքի թանգարանային հավաքածուներում 2022թ. մարտի 1-ի դրությամբ ընդգրկված է 9607 ցուցանմուշ:

Իջեւան խոշորացված համայնքում գործում է արվեստի 2 դպրոց՝ 151 աշակերտով: Համայնքապետարանի ենթակայությամբ տակ գործում է

երաժշտական 3 դպրոց՝ 607 աշակերտով: Այդ դպրոցներն իրականացնում են արտադպրոցական գեղագիտական դաստիարակություն: Իջեւան

խոշորացված համայնքի տարածքում գործում է 2 սկուլմբ եւ 4 մշակույթի տուն՝ 66 աշխատատեղով:

Իջեւան համայնքում գործում է համայնքապետարանի ենթակայության 1 մարզադպրոց, որտեղ աշխատում են 16 մարզիչ մանկավարժներ: Մարզադպրոցներում մարզվում է շուրջ 350 մարզիկ: Իջեւան խոշորացված համայնքում գործում են 4 համայնքային ֆուտբոլային սկումբներ, որտեղ աշխատում են 4 մարզիչ մանկավարժներ եւ մարզվում է շուրջ 100 մարզիկ: Չունենալով բավարար մարզական տնտեսություն՝ մարզիկները բարձրակարգ մարզիչների շնորհիվ անցած 4 տարիների ընթացքում ունեցան բացառիկ հաջողություններ՝ տարբեր տարիքային խմբերում՝

Իջեւան համայնքում 17-30 տարեկան երիտասարդները կազմում են քաղաքի բնակչության մոտ 20%-ը: Աշխատատեղերի բացակայության պատճառով նրանց մի մասը ստիպված բռնում է արտագաղթի ճանապարհը եւ ինքնահաստատվում օտար երկրներում:

Հիմնախնդիրներ՝

- տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառման ցածր մակարդակ.

- մշակութային օբյեկտների անմխիթար վիճակ
- երիտասարդների համար աշխատատեղերի բացակայություն.
- երիտասարդների համար ժամանցի կազմակերպման անբավարար վիճակ:
- մանկապարտեզներում՝ գույքային խնդիրներ
- ոչ տիպային մանկապարտեզներ
- գյուղական բնակավայրերում մարզադահլիճների եւ խաղահրապարակների բացակայություն

Ակտիվ մշակույթային և սպորտային միջոցառումների կազմակերպում՝ երիտասարդների ներգրավմամբ

<i>Երեխաների զարգացման և հաջողություններ գրանցելու համար անհրաժեշտ է հաճախակի համապատասխան միջոցառումների կազմակերպումը</i>					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Սպորտի և մշակույթի զարգացում</i>	Բնակավայր	19	2000	4000	1 տարի
Միջոցառումներ (գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Կազմել միջոցառումների ժամանակացույց</i> 2. <i>Ֆինանսական միջոցներով ապահովվում</i> 3. <i>Միջոցառումների կազմակերպում</i> 4. <i>Իրականացում</i> 				
Ակրնկավոր արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Երեխաները հաճախում են արտադպրոցական պարապմունքների 2 Երեխաները մասնակցում են կազմակերպվող միջոցառումներին 3 Հանրապետական և միջազգային մրցումներում գրանցվում են հաջողություններ 4 Պարապմունքների հաճախող երեխաների թվաքանակն ավելացել է 				

Աչաջուր բնակավայրի <<Մշակույթի տուն>> ՀՈԱԿ-ի բեմի կապիտալ վերանորոգում

<i>Մշակույթի տան բեմը գտնվում է քանդված վիճակում և միջոցառումներ կազմակերպելը անհնար է</i>					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
<i>Ունենալ գեղեցիկ ու լուսավոր, ջեռուցված, ժամանակակից սարքավորումներով կահավորված դահլիճ, որտեղ կբեմադրվեն բազմատեսակ ու բազմաժանր միջոցառումներ</i>	քմ	90	2531	4400	1 տարի

Միջոցառումներ(գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Պահանջվող աշխատանքների ծախսերի գույքագրում 2. Ֆինանսական միջոցներով ապահովվում 3. Ծրագրի նախատեսվում է իրականացնել Հայկական Կարկիր իսպրնկերության հետ համաֆինանսավորմամբ 4. Պահանջվող նյութերի գնումների իրականացում 5. Բեմի կապիտալ վերանորոգում
Ակրեկավոր արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Ակտիվացել է բնակավայրի մշակույթային կյանքը 2 Կազմակերպվում են ասմունքի, երգի և թատերական միջոցառումներ, որտեղ ընդգրկված են համայնքի երեխաներ 3 Կազմակերպում և հյուրընկալում են տարբեր մշակույթային գործիչների 4 Շատացել են խմբակներ այցելող երեխաների քանակը

Երիտասարդների ժամանցի կենտրոն

Համայնքում չկա երիտասարդների ժամանցի և հանգստի ժամանակակից կենտրոն					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
Աջակցություն երիտասարդներին	Բնակավայր	1	21000	4000	1 տարի
Միջոցառումներ(գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Տարածքի ընտրություն 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքների իրականացում 5. Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում („ԼՈՖԹ“ ՍՊԸ) 6. Շինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքների հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում 				
Ակրեկավոր արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ՈԲնենայ բարեկարգ, ժամանակակից գույքով ապահովված ժամանցի կենտրոն 2. Ստեղծվել է երիտասարդների շրման և գիտելիքների զարգացման միջավայր 				

Խաչթառակի մանկապարտեզի շենքի հիմնանորոգում

Մանկապարտեզի շենքը գտնվում է անմխիթար վիճակում, չկան անհրաժեշտ պայմաններ երեխաների առօրին կազմակերպելու համար					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
Բարեկարգ կրթական միջավայրը	մանկապարտեզ	1	130000	100	1 տարի

Միջոցառումներ(գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Նախագծանախահաշվային աշխատանքերի մրցույթների հայտարարում 2. Նախագծանախահաշվային աշխատանքերի իրականացում 3. Շինարարական աշխատանքերի մրցույթների հայտարարում 4. Արդյունքերի ամփոփում ,պայմանագրերի կնքում 5 . Ֆինանսական ներդրման համաֆինանսավորում(ՀՏՁՀ) 6 . Շինարարական աշխատանքների իրականացում 7. Աշխատանքերի հանձնում-ընդունում և շահագործման հանձնում
Ակրեդիտացիոն արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Երեխաների համար ստեղծվել է հարմարավետ միջավայր 2 Երեխաները հաճույքով են հաճախում մանկապարտեզ 3 Ավելացել է մանկապարտեզ հաճախող երեխաների թիվը 4 Ուսումնական պրոցեսներն ընդանում են ըստ նախատեսված չափանիշների 5 Բնակավայրը դառնում է գրավիչ ներդրողների համար

Մանկապարտեզների գույքի և անհրաժեշտ պարագաների ձեռքբերում

<i>Մանկապարտեզներում ժամանակ առ ժամանակ անհրաժեշտ է գույքի և անհրաժեշտ պարագաների թարմացում</i>					
Ծրագրի նպատակը	Չափի միավոր	Քանակ	Պահանջվող ներդրում (հազ. դրամ)	Շահառուների քանակ (մարդ)	Ծրագրի տևողություն
Բարելավել կրթական միջավայրը	Բնակավայր	19	5000	1000	1 տարի
Միջոցառումներ(գործողություններ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Պահանջվող գույքի և դիդակտիկ պարագաների ցուցակի ճշգրտում 2. Ֆինանսական միջոցներով ապահովվում 3.Գնում 4.Բաշխում 				
Ակրեդիտացիոն արդյունքներ	<ol style="list-style-type: none"> 1 Մանկապարտեզները ապահովված են համապատասխան գույքով 2 Մանկապարտեզները ապահովված են համապատասխան դիդակտիկ պարագաներով 3 Երեխաների համար ստեղծված է հարմարավետ պայմաններ 4 Առօրյան անցնում է հազեցած գրաֆիկով 5 Երեխաները և ծնողները գոհ են մանկապարտեզից 				